

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Richarda Tomana a soudkyň JUDr. Renáty Zimové a Mgr. Jitky Stibralové ve věci

žalobce: **Miroslav K.**, narozený xxx
bytem xxx, xxx
zastoupený advokátem JUDr. Mgr. Josefem Kopřivou
sídlem Vodičkova 709, Praha 1

proti
žalované: **Česká republika-Ministerstvo financí**, IČO: 00006947
sídlem Letenská 525/15, Praha 1

o 65 082 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 18. února 2021,
č. j. 21 C 48/2020-36

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výrocích I. a III. potvrzuje.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náklady odvolacího řízení ve výši 8 228 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta JUDr. Mgr. Josefa Kopřivy.

Odůvodnění:

1. Soud prvního stupně shora označeným rozsudkem uložil žalované povinnost zaplatit žalobci částku 65 082 Kč s úrokem z prodlení ve výši 10 % ročně od 25. 3. 2020 do zaplacení

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Rejentová.

ve lhůtě tří dnů (výrok I.), žalobu ohledně požadavku na zaplacení dalších 19 918 Kč s příslušenstvím zamítl (výrok II.) a žalované uložil povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 18 456 Kč k rukám právního zástupce žalobce ve lhůtě tří dnů (výrok III.). Rozhodoval o žalobě, kterou se žalobce domáhal zaplacení celkem částky 85 000 Kč s příslušenstvím jako nemajetkové újmy za nepřiměřenou délku řízení podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (dále též jen „zákon“). Tvrdil, že podáním ze dne 20. 5. 2014 požádal o poskytnutí služebního příjmu za službu přesčas nařízenou v rozporu s § 54 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (zákon o služebním poměru), kterou vykonal v letech 2011 a 2012. O tomto návrhu rozhodl ředitel Policie ČR – Ředitelství služby cizinecké policie ve věcech služebního poměru až po 10 měsících dne 6. 3. 2015 a žádost zamítl. Na základě podaného odvolání bylo dále rozhodnuto rozhodnutím prvního náměstka policejního prezidenta ve věcech služebního poměru dne 8. 1. 2016 tak, že odvolání bylo zamítnuto. Dne 15. 2. 2016 podal žalobce správní žalobu k Městskému soudu v Praze, který byl více jak 3 roky nečinný, a poté rozsudkem ze dne 24. 9. 2019 žalobě vyhověl, napadená rozhodnutí zrušil a věc vrátil služebnímu funkcionáři k dalšímu řízení. Touto žalobou požadoval odškodnění za výše uvedené řízení za dobu od 22. 5. 2014 do 24. 9. 2019, neboť řízení trvalo nepřiměřeně dlouho. Nemajetkovou újmu požadoval odškodnit částkou 20 000 Kč za 1 rok trvání řízení (za první dva roky částkou poloviční) s tím, že předmětem uvedeného řízení byly jeho finanční nároky a nejistota ohledně nepřiznání odsložených služeb přesčas zasáhla negativním způsobem do jeho života. Řízení trpělo průtahy již v počáteční fázi, v prvním stupni trvalo 10 měsíců, ve druhém více jak 9 měsíců a správní soud byl více jak 3 roky nečinný, ačkoliv se nejednalo o složité řízení a on svým chováním k délce řízení nijak nepřispěl. Dne 24. 9. 2020 požádal žalovanou o náhradu nemajetkové újmy, ta však tuto žádost rozdělila a postoupila Ministerstvu vnitra a Ministerstvu spravedlnosti. Ministerstvo vnitra podáním ze dne 17. 2. 2020 konstatovalo porušení práva a omluvilo se mu s tím, že ohledně finančního odškodnění odkázalo žalobce na žalovanou jakožto příslušný ústřední orgán státní správy; Ministerstvo spravedlnosti své stanovisko vůbec neposkytlo.

2. Žalovaná uplatněný nárok neuznala, přičemž se domnívá, že není příslušnou organizační složkou jednající za stát, když na předmětné řízení nedopadá čl. 6 odst. 1 Úmluvy, neboť řízení ve věcech služebního poměru má veřejnoprávní charakter. K tvrzenému nesprávnému úřednímu postupu pak došlo zcela mimo její působnost, a proto odkázala na vyjádření Ministerstva vnitra, které konstatovalo jednotlivé průtahy a žalobci se omluvilo. Takovéto odškodnění nemajetkové újmy považuje za dostatečné, neboť spor měl pro žalobce zanedbatelný význam, protože částka za přesčasovou službu netvoří pevnou složku služebního příjmu. I pokud by snad mělo být finanční zadostiučinění přiznáno, mělo by být sníženo s ohledem na kritérium složitosti řízení.
3. Soud prvního stupně v odůvodnění popsal průběh namítaného řízení (body 4. až 7. odůvodnění) a věc posuzoval podle § 5, § 13 odst. 1, § 31a odst. 1, 2, 3 zákona a dále podle § 175 odst. 5 a § 180 odst. 8 zákona služebního poměru. Nejprve se zabýval otázkou, zda se na uvedené řízení vztahuje čl. 6 odst. 1 Úmluvy, neboť při jeho aplikaci nastává v případě nepřiměřené délky řízení vyvratitelná domněnka vzniku nemajetkové újmy poškozenému a zároveň je vyřešení této otázky zásadní pro posouzení, který ústřední „správní“ orgán za žalovanou v dané věci jedná. V této souvislosti odkázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 344/2014 a dovodil, že na dané řízení dopadá čl. 6 odst. 1 Úmluvy, neboť předmětem správního řízení byl spor o právo, který je opravdový a vážný, jelikož jeho předmětem byl spor o část platu za vykonanou práci přesčas, přičemž vážnost a opravdovost vyplývá logicky i z faktu, že žalobce proti rozhodnutí služebních funkcionářů podal správní

žalobu a rozsudkem správního soudu bylo rozhodnutí služebního funkcionáře zrušeno s odůvodněním nedostatečně zjištěných rozhodných skutečností. Rozhodnutí o tom, zda žalobci bude přiznána finanční odměna (plat) za vykonanou práci přesčas, má potom přímý vliv na jeho majetkovou sféru a toto právo (vlastnictví finančních prostředků) tak má civilní charakter. K uvedené otázce dále odkázal na závěry Městského soudu v Praze přijaté v jeho usnesení ze dne 3. 6. 2020, č.j. 1 Nc 2247/2020-30.

4. Jde-li o délku posuzovaného řízení, ta byla vymezena žalobním návrhem od 22. 5. 2014 do 24. 9. 2019 a jde tak o dobu 5 let, 4 měsíce a 2 dny, v době rozhodování soudu nebylo řízení ještě skončeno. Jde tak podle soudu prvního stupně o nesprávný úřední postup podle § 13 odst. 1 věta třetí zákona, neboť délku řízení již nelze hodnotit jako přiměřenou i s přihlédnutím k tomu, že rozhodnutí služebního funkcionáře v prvním stupni i v odvolacím řízení bylo učiněno až po uplynutí zákonné lhůty stanovené v zákoně o služebním poměru, a jednak i s ohledem na to, že správní soud byl v řízení více jak 3 roky zcela nečinný. Takto nastala vyvratitelná domněnka vzniku nemajetkové újmy v důsledku nepřiměřené délky předmětného řízení, přičemž žalovaná tuto nemajetkovou újmu nevyvrátila. Byly tedy naplněny všechny předpoklady odpovědnosti žalované za nemajetkovou újmu, proto se nalézací soud dále zabýval formou, popřípadě výší zadostiučinění. S odkazem na judikaturu dovolacího soudu uvedl, že konstatování porušení práva v případě nepřiměřené délky řízení postačuje tehdy, pokud je význam předmětu řízení pro poškozeného pouze nepatrný, popřípadě tehdy, pokud byla délka řízení v nezanedbatelné míře způsobena vlastním chováním poškozeného a doba řízení nemohla nikterak negativně zasáhnout jeho psychickou sféru. I výrazně snížený (nikoliv však nepatrný) význam předmětu řízení by měl zásadně vést k peněžitému zadostiučinění (rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 2518/2017), v daném případě však nelze dospět k závěru, že by význam řízení byl pro žalobce nepatrný, protože se žalobce v tomto řízení domáhá části platu za více než 100 přesčasových hodin služby, tudíž je evidentní, že se jedná o významnější finanční částku. Z toho důvodu bylo třeba přiznat žalobci zadostiučinění v penězích. S odkazem na stanovisko Nejvyššího soudu sp. zn. Cpjn 206/2010 vycházel z částky odškodnění 15 000 Kč za 1 rok trvání řízení (za první 2 roky z částky poloviční) s přihlédnutím k tomu, že žalobce se již ze strany Ministerstva vnitra dostalo morální satisfakce a řízení netrvalo extrémně dlouho. Základní částka odškodnění za vymezenou dobu (5 let, 4 měsíce a 2 dny) tak činí 65 082 Kč.
5. Pokud jde o modifikaci této částky s ohledem na kritéria uvedená v § 31a odst. 3 písm. b) až e) zákona, dospěl soud prvního stupně k závěru, že základní částku není třeba upravovat. Řízení bylo běžně složité, šlo o posouzení oprávněnosti či neoprávněnosti nařízení služby přesčas žalobci podle § 54 zákona o služebním poměru a v řízení nebyla řešena právní otázka, která dosud nebyla v judikatuře soudů vyřešena a nejde ani o případ, kde bylo nutné aplikovat cizí právo. Řízení nebylo složité ani po skutkové stránce, dokazování bylo prováděno pouze listinami a z časového hlediska tedy bylo podstatně méně náročné. Žalobce se na délce řízení svým chováním nijak nepodílel. Ohledně kritéria postupu orgánů veřejné moci žádný z účastníků netvrdil skutečnosti, na základě kterých by ve vztahu k tomuto kritériu bylo možno základní částku modifikovat. Jde-li o význam řízení pro poškozeného, je podstatné, že předmětem řízení je finanční nárok žalobce na část platu za nařizené služby přesčas v roce 2011 a 2012 v rozsahu přesahujícím 100 hodin; z tohoto hlediska je podle nalézacího soudu zřejmé, že význam řízení je pro žalobce standardní, neboť předmětem řízení je finanční nárok nikoliv nepatrné hodnoty (sama žalovaná uváděla, že se jedná o částku cca 20 000 Kč), navíc vyplývající ze služebního poměru, který je svým obsahem fakticky obdobou pracovního poměru, přičemž obecněji jsou pracovněprávní spory považovány naopak za řízení s vyšším významem pro poškozeného. S ohledem na to, že nejde o nepatrnou částku ani o částku v

rádech několika měsíčních platů žalobce, není podle soudu důvod pro modifikaci základní částky podle kritéria významu předmětu řízení pro poškozeného. S těmito závěry tedy soud prvního stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobci částku 65 082 Kč spolu s úrokem z prodlení (§ 1970 o. z.). V rozsahu, kterým žalobní nárok přiznanou částku přesahuje (19 918 Kč) žalobu zamítl a žalobci přiznal právo na náhradu nákladů řízení (§ 142 odst. 3) za 4 úkony právní služby, 4 režijní paušály, DPH a soudní poplatek.

6. Proti tomuto rozsudku (proti výroku I. a III.) podala žalovaná včasně a přípustné odvolání. Nerozporuje, že v namítaném řízení došlo k průtahům, a to jak ve správním řízení, tak i v následném soudním řízení správním, avšak i nadále má za to, že význam řízení byl pro žalobce zcela marginální, a to i přes jeho námitku, že pracovněprávní spory jsou typově spory s vyšším významem. Za relevantní by tuto námitku považovala v případě řízení o přijetí či ukončení zaměstnaneckého poměru, neúspěch ve výběrovém řízení a podobně, avšak v tomto případě šlo o úhradu přesčasové práce a částka za práci přesčas není základní složkou služebního příjmu, se kterou by žalobce mohl počítat k úhradě svých životních potřeb. Žalobce navíc 2 roky čekal, aby tato částka měla alespoň nějaké smysluplné odůvodnění a teprve poté požádal o její úhradu. Až při dokazování správním spisem u jednání soudu prvního stupně vyšlo najevo, že předmětem řízení bylo celkem 146 hodin, což odpovídá částce cca 20 000 Kč. Teprve po jednání soudu dne 21. 3. 2021 vydal v daném řízení služební funkcionář rozhodnutí, kterým byla žalobci přiznána částka čistého příjmu za 132 hodin přesčasové práce ve výši 12 926 Kč, proplacení dalších 19 hodin bylo zamítnuto. Tato částka představuje v průměru 600 Kč měsíčně v uvedeném dvouletém období a žalobci byla také kompenzována i přiznáním úroku z prodlení. Samotná tato skutečnost je dostatečná k tomu, aby soud dospěl k závěru, že význam řízení pro žalobce byl nepatrný a že dostačujícím odškodněním je konstatování porušení práva. I pokud by se s tímto názorem odvolací soud neztotožnil, namítla, že přiznané finanční odškodnění je v rozporu s judikaturou (rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 3412/2011), podle kterého je-li předmětem řízení peněžité plnění, není obecně důvodné, aby ji zadostiučnění přiznané v penězích svou výší přesahovalo, nadto několikanásobně, leda by pro mimořádnou výši zadostiučnění svědčilo některé z kritérií uvedených v § 31a odst. 3 písm. a) až d) zákona č. 82/1998 Sb. K žádnému takovému porušení uvedených kritérií nedošlo a nebyly důvody pro mimořádné navýšení zadostiučnění nad rámec částky, která byla předmětem řízení. Domáhala se toho, aby byl rozsudek změněn tak, že „žalobci se přiznává zadostiučnění v podobě konstatace porušení práva“, respektive (v případě setrvání názoru o nutnosti poskytnutí finančního odškodnění), aby náhrada byla přiměřeně snížena tak, aby přiznaná částka odpovídala konkrétním okolnostem daného případu.
7. Žalobce v písemném vyjádření k odvolání navrhoval potvrzení rozsudku jako věcně správného. Znovu stručně shrnul průběh namítaného řízení a zdůrazňoval, že předmětné řízení bylo pro něj významné. Tvrzení, že částka za přesčasovou službu netvoří pevnou složku služebního příjmu, je irelevantní, protože žalobce se nesoudil proto, že by mu nebyl poskytován služební příjem, ale o to, že mu nebyl poskytován ve výši, na kterou měl nárok. Skutečnost, že předmět sporu nebyl ničím zanedbatelný, lze demonstrovat i na rozsahu přiznaných přesčasových hodin, které čítají celkem 16,5 pracovních dnů. Tvrzení, že ve věci jde o marginální částku, je jen dalším projevem impertinence, neboť pokud by žalovaná od počátku neodmítala respektovat judikaturu Nejvyššího soudu ohledně své „věcné“ příslušnosti k projednání jeho nároku, mohla se kdykoliv seznámit s obsahem správního soudního spisu a věděla by, o čem v daném sporu šlo. Pokud žalovaná tvrdí, že žalobce 2 roky čekal, aby částka měla alespoň nějaké smysluplné odůvodnění a teprve poté požádal o její úhradu, uvedl, že problematika nároku na proplacení přesčasů se začala řešit u Nejvyššího správního soudu v roce 2013 a je logické, že řadový příslušník bez právního vzdělání neměl o

svém nároku hlubší právní povědomí a jeho oprávněnost byl schopen vyhodnotit až v návaznosti na postupy dalších kolegů, po konzultaci s právníkem a po vydání rozsudků správních soudů. Zdůraznil dále, že v daném případě se nemajetková újma neprokazuje a že jen zcela výjimečně se zadostiučinění nepřiznává v penězích. I podle aktuální judikatury se dovozuje, že i výrazně snížený význam předmětu řízení by měl zásadně vést k zadostiučinění peněžitému, on je však i nadále přesvědčen, že z napadeného rozsudku jednoznačně vyplývá, že důvody pro pouhé konstatování porušení práva dány nejsou. Jde-li o limitaci odškodnění s ohledem na předmět původního řízení, poukázal na Stanovisko sp. zn. Cpjn 206/2010, podle kterého lze hodnocení jednotlivých kritérií částku základního odškodnění (obecně) zvyšovat či snižovat o 50 %. V daném případě se jednalo o pracovněprávní (služební) spor se zaměstnavatelem, přičemž pracovněprávní spory jsou považovány naopak za řízení s vyšším významem pro poškozeného. Přiznané odškodnění tedy rozhodně není žádným excesem, ale adekvátním a racionálně odůvodněným odčiněním způsobené nemajetkové újmy.

8. Odvolací soud přezkoumal z podnětu podaného odvolání rozsudek soudu prvního stupně ve vyhovujícím výroku I. a v souvisejícím nákladovém výroku III. podle § 212 a § 212a odst. 1, 5 o.s.ř., a dospěl poté k závěru, že odvolání není důvodné.
9. Soud prvního stupně postupoval správně, jestliže ve věci jednal s Ministerstvem financí jako organizační složkou státu, neboť takový postup odpovídá ustanovení § 6 odst. 3 zákona, jakož i ustálené judikatuře (srovnej např. rozsudky Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 1382/2014 nebo sp. zn. 30 Cdo 3507/2018). Naopak nebyl správný postup žalované, která uplatněný nárok „rozdělila“ mezi jiné dvě organizační složky státu – Ministerstvo vnitra a Ministerstvo spravedlnosti. Podle § 6 odst. 3 zákona není-li možno (ve věcech náhrady škody způsobené rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem) určit úřad příslušný podle předchozích odstavců citovaného ustanovení (a k takovým situacím lze přiřadit i tu, v níž by skutkové okolnosti dané věci vedly k určení příslušnosti různých organizačních složek státu), jedná za stát Ministerstvo financí (k tomu srovnej též rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 3495/2012). V této věci jde o (jediný) nárok na zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou nepřiměřeně dlouhým řízením, přičemž nejprve šlo o řízení podle zákona o služebním poměru, na které navázalo soudní řízení správní. V případě nároku na náhradu nemajetkové újmy, která měla vzniknout v důsledku nepřiměřené délky řízení vedeného před správními orgány i soudy (§ 13 odst. 1 věta třetí zákona) je tak příslušné jednat jménem státu ve smyslu § 6 odst. 3 zákona Ministerstvo financí jako jediná organizační složka státu.
10. Soud prvního stupně nepochybil ani v posouzení otázky, zda se na dané řízení vztahuje čl. 6 odst. 1 Úmluvy. Ten mimo jiné hovoří o „projednání záležitosti v přiměřené lhůtě nezávislým a nestranným soudem zřízeným zákonem, který rozhoduje o občanských právech nebo závazcích“. Uvedený článek tak vedle trestních věcí chrání práva účastníků výlučně v řízeních, v nichž má být rozhodnuto o občanských právech nebo závazcích. ESLP termín „projednání soudem“ přitom vykládá široce, když za soud považuje i orgán, který není soudem podle vnitrostátního práva, pokud rozhoduje o občanských právech nebo závazcích účastníka, a to za splnění podmínky, že absolvování správního řízení je nezbytnou podmínkou pro přístup k soudu a že na správní řízení soudní přezkum rovněž navazuje (pouze tehdy lze uvažovat o přiměřenosti celkové délky správního a soudního řízení) – viz např. rozsudek ESLP ze dne 6. 3. 2012 ve věci W. proti Rakousku, stížnost č. 5335/07, bod 46. V případě splnění výše uvedených kritérií na správní řízení dopadá čl. 6 odst. 1 Úmluvy a je tudíž aplikované i stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu sp. zn. Cpjn 206/2010, uveřejněné pod č. 58/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek. Tedy jak v řízeních, v nichž správní a soudní orgány rozhodují o občanských právech nebo závazcích jejich účastníků, tak i v řízeních (správních), jejichž předmět takovou povahu postrádá, může dojít k

nesprávnému úřednímu postupu spočívajícímu v průtazích v řízení podle § 13 odst. 1 věty druhé a třetí zákona (srovnej usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 161/2017). Uvedené podmínky (správní řízení a na to navazující soudní řízení správní) jsou v posuzovaném případě splněny a je tak správný ten závěr soudu prvního stupně, že na danou věc dopadá čl. 6 odst. 1 Umluvy s tím důsledkem, že vznik nemajetkové újmy z nepřiměřeně dlouze vedeného řízení se předpokládá (i když jej samozřejmě na druhou stranu lze vyvrátit).

11. Za nedůvodné považuje odvolací soud i námitky žalované směřující k úvaze, že pro nepatrný význam předmětu řízení pro poškozeného je postačující formou zadostiučinění konstatování porušení práva.
12. Nejvyšší soud již ve shora zmíněném stanovisku uvedl, že nemajetkovou újmu způsobenou nesprávným úředním postupem ve smyslu § 13 odst. 1 věty třetí a § 22 odst. 1 věty třetí zákona je třeba tvrdit a není-li úspěšně popřena anebo nepostačuje-li konstatování porušení práva, přiznává se za něj zadostiučinění v penězích. ESLP přitom vychází ze „silné, ale vyvrátitelné domněnky“, že nepřiměřená délka řízení znamená pro stěžovatele morální újmu a žádné důkazy v tomto ohledu zásadně nevyžaduje, neboť újma vzniká samotným porušením práva. ESLP přitom dále jen zcela výjimečně nepřiznává zadostiučinění v penězích a v tomto ohledu je na místě přistupovat k případnému zadostiučinění ve formě konstatace porušení práva jen za zcela výjimečných okolností (například tehdy, byl-li význam předmětu řízení pro poškozeného nepatrný); k těmto závěrům se opakovaně přihlásil i Nejvyšší soud (např. ve věcech sp. zn. 30 Cdo 3683/2013, sp. zn. 30 Cdo 722/2015 a dalších). Zároveň byl v judikatuře soudů přijat závěr, že konstatování porušení práva je plnohodnotnou formou morální kompenzace utrpěné újmy, a to zejména s ohledem na její závažnost a okolnosti konkrétní věci a že v určitých případech bude postačovat samotné konstatování porušení práva, například pokud délka řízení byla v nezanedbatelné míře způsobena vlastním chováním poškozeného, nebo pokud byl význam předmětu řízení pro poškozeného pouze nepatrný a celkově lze tak uzavřít, že doba řízení nemohla negativně zasáhnout psychickou sféru poškozené osoby (srovnej např. rozhodnutí ve věcech sp. zn. 30 Cdo 4362/2013, sp. zn. 30 Cdo 3694/2014 nebo usnesení Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 3087/14).
13. Kritérium významu předmětu řízení pro účastníka [§ 31a odst. 3 písm. e) zákona], tedy to, co je pro něj v sázce, je přitom zásadně nejdůležitějším kritériem pro stanovení formy a případné výše odškodnění. Odškodnění se totiž poskytuje za nejistotu spojenou s právním postavením poškozeného, která je tím větší, čím větší je význam předmětu řízení pro poškozeného (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 242/2016). Kritérium významu předmětu řízení pro poškozeného je ustáleně vykládáno tak, že v případě nižšího významu předmětu řízení tíží břemeno tvrzení a břemeno důkazní o této okolnosti žalovanou a není povinností soudu zjišťovat nad rámec tvrzení účastníků okolnosti rozhodné pro posouzení významu předmětu řízení pro poškozeného. Naopak zvýšený význam předmětu řízení pro svou osobu tvrdí a prokazuje poškozený; výjimku z uvedeného pravidla však představují taková řízení, která již povahou svého předmětu mají pro jejich účastníky zvýšený význam, jako jsou například věci trestní, opatrovnické, pracovněprávní spory, věci osobního stavu, sociálního zabezpečení a věci týkající se zdraví nebo života nebo taková řízení, která s přihlédnutím k vysokému věku účastníka nebo jeho zdravotnímu stavu je třeba vyřídit přednostně, přičemž u takovýchto řízení se zvýšený význam jejich předmětu předpokládá (i v takovém případě však pochopitelně je možné vyšší význam předmětu řízení vyvrátit). V rozsudku sp. zn. 30 Cdo 1162/2017 potom Nejvyšší soud mimo jiné uvedl, že i z judikatury ESLP vyplývá, že u pracovněprávních sporů se předpokládá vyšší význam řízení pro poškozeného, zejména, jedná-li se o spor o mzdu či náhradu mzdy. V rozsudku sp. zn. 30 Cdo 2921/2013 potom Nejvyšší soud dovodil, že v případě žaloby na neoprávněné krácení mzdy se jedná o

pracovníprávní spor týkající se práva zaměstnance na mzdu, tedy o potenciální zásah do práva zaměstnance na jeho hmotné zabezpečení, a proto nelze dospět k závěru, že by význam řízení pro žalobce v této věci byl nižší oproti „běžným“ pracovníprávním sporům (avšak že tento závěr nebrání tomu, aby soud při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění případně zohlednil, o jakou částku se spor vedl).

14. Není tedy správná úvaha odvolatelky, že nešlo svým charakterem o pracovníprávní spor (tehdy, že šlo „pouze“ o úhradu přesčasové práce), neboť i úhrada za práci přesčas je součástí hmotného zabezpečení zaměstnance (v tomto případě příslušníka ozbrojeného sboru), když služební poměr příslušníka PČR je v tomto směru třeba postavit naroveň poměru zaměstnaneckému. V poměrech této věci se tedy zcela jistě jedná o pracovníprávní spor, u kterého je presumován vyšší význam předmětu řízení pro poškozeného (a zvýšený význam předmětu řízení nemusí poškozený tvrdit, soud k této okolnosti přihlíží z úřední povinnosti sám). Na rozdíl od soudu prvního stupně tedy odvolací soud dospívá k závěru, že namítané řízení mělo pro žalobce zvýšený význam.
15. Odvolatelka dále namítá, že přiznaná částka odškodnění nemá v souladu s judikaturou (rozsudek sp. zn. 30 Cdo 3412/2011) přesáhnout částku, o kterou se řízení vedlo, a poukazuje na rozhodnutí vydané v řízení služebním funkcionářem, kterým byla žalobci přiznána částka čistého příjmu za 132 přesčasových hodin ve výši 12 926 Kč a kterým bylo zamítnuto proplacení dalších 19 hodin, tedy že předmětem řízení byla částka cca 14 800 Kč, tj. částka (ve dvouletém období) zcela nepatrná. Z uvedeného rozhodnutí ředitele Ředitelství služby cizinecké policie ze dne 17. března 2021 přitom vyplývá, že žalobci byl přiznán doplatek služebního příjmu v rozsahu 132 hodin za roky 2011 a 2012 ve výši 18 770 Kč hrubého služebního příjmu, a to ve 12 různých částkách spolu s příslušenstvím a nebyl mu přiznán doplatek za práci přesčas v rozsahu 14 hodin. Pokud jde o hodnocení významu předmětu řízení ve vztahu k výši částky, o kterou se předmětné řízení vede, však nelze odhlédnout ani od příslušenství plnění, které je předmětem řízení, a tedy ani od nákladů řízení (srovnej např. rozsudek sp. zn. 30 Cdo 3412/2011, na který poukazuje odvolatelka, nebo rozsudek sp. zn. 30 Cdo 2716/2019). Takto je zřejmé, že spolu s příslušenstvím bylo žalobci přiznáno (do dne rozhodnutí) přibližně 23 400 Kč, nepřiznáno plnění přibližně ve výši 2 500 Kč, tedy v řízení šlo o částku (spolu s příslušenstvím) téměř 26 000 Kč. Dále nelze pominout ani náklady řízení, které byly „ve hře“ v řízení před soudem, a které byly žalobci přiznány ve výši 15 342 Kč, a to jednak rozsudkem ze dne 24. září 2019 (který byl posléze zrušen Nejvyšším správním soudem), tak posléze i rozsudkem ze dne 23. září 2020. Předmětem řízení tedy byla částka přibližně 41 000 Kč, kterou jistě nelze označit za nepatrnou. Pokud jde o limitaci horní hranice odškodnění za nepřiměřenou délku řízení ve smyslu odvolatelkou odkazované judikatury, ta neplatí, pokud pro vyšší výši odškodnění svědčí některé z kritérií uvedených v § 31a odst. 3 zákona, neboť jím je dán význam předmětu řízení pro poškozeného; automatická aplikace uvedeného pravidla není přípustná i proto, neboť základní zásadou vypořádání nároku na zadostiučinění za nemajetkovou újmu je individuální posouzení nároku a odvolatelkou citované rozhodnutí představuje limitaci tam, kde by se při výpočtu na základě Stanoviska došlo ke zjevně nepřiměřenému peněžitému zadostiučinění (k tomu viz rovněž rozsudek sp. zn. 30 Cdo 1162/2017). K významu předmětu řízení pro žalobce lze dodat i to, že rozhodnutí o jeho mzdových nárocích za služby přesčas bylo pro něj (a pochopitelně i pro další příslušníky PČR) důležité i z hlediska postupu při nařizování služeb přesčas a jejich proplácení do budoucna. Dovedil-li tedy odvolací soud, že význam namítaného řízení pro poškozeného byl zvýšený, neuplatní se limitace horní hranice odškodnění a poměrům dané věci je přiměřené, že přiznané odškodnění přesahuje původní předmět řízení přibližně o 50 %.

16. Odvolací soud z uvedených důvodů rozsudek soudu prvního stupně potvrdil ve výrocích I. a III. o.s.ř. jako věcně správný. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 1 a § 224 odst. 1 o.s.ř., protože žalobce byl procesně zcela úspěšný i v této fázi řízení. Jeho náklady spočívají v odměně advokáta za 2 úkony právní služby po 3 100 Kč (vyjádření k odvolání a účast u odvolacího jednání), 2 paušální náhrady výdajů po 300 Kč a 21 % DPH z těchto částek, tj. celkem 8 228 Kč.

Poučení:

Přípustnost dovolání proti tomuto rozsudku (§ 237 až § 238a o.s.ř.) je oprávněněn zkoumat jen dovolací soud. Dovolání se podává do dvou měsíců od doručení rozsudku odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu, který rozhodoval v prvním stupni.

Praha 5. srpna 2021

Mgr. Richard Toman v.r.
předseda senátu